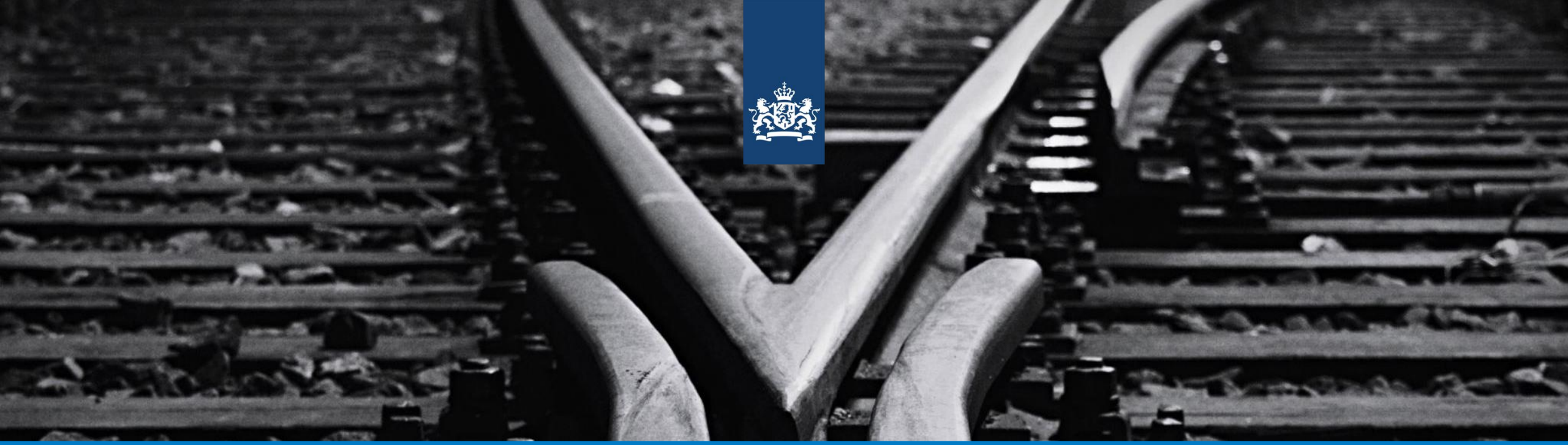

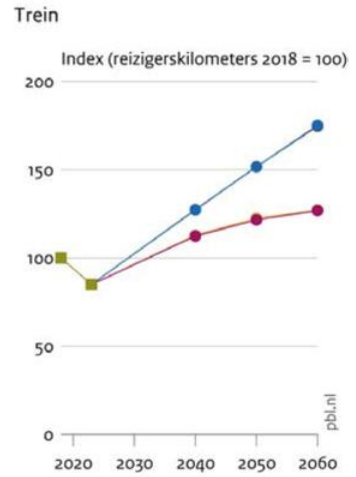
Toekomstige marktordening spoor

Technische Briefing

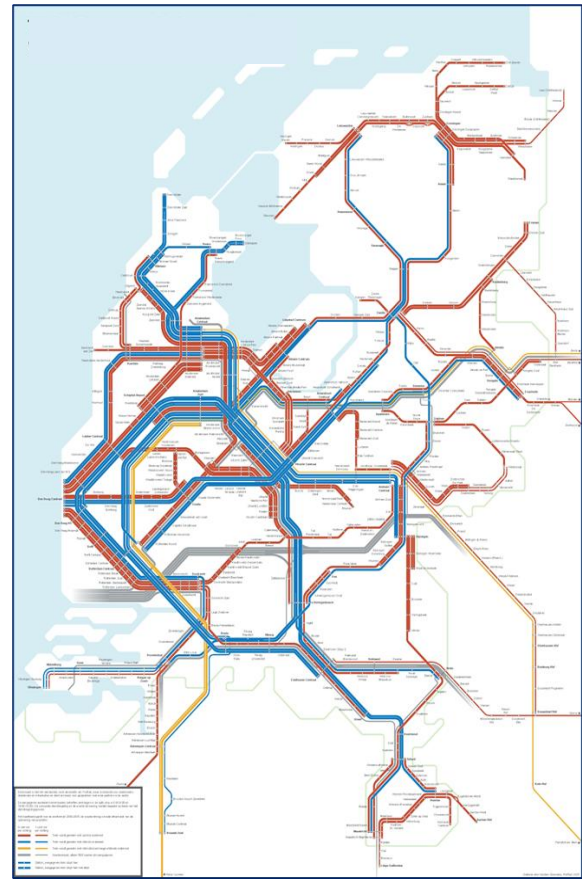
TweedeKamerCommissie Infrastructuur en Waterstaat

5 november 2026

Nederlandse spoor

- 1,2 miljoen treinreizen per dag, waarvan 1,1 miljoen via NS
- Stijgt komende jaren
- Beleidsuitgangspunten in Nota Ruimte/ Mobiliteitsvisie 2050/Toekomstbeeld OV:
  - spoor is cruciaal in bereikbaarheid van woningen, steden, regio's en voorzieningen
  - trein vervoert vooral op drukke corridors grote reizigersstromen ruimte-efficiënt, verbindt landsdelen en regio's via onderliggend openbaar vervoer en andere vervoerswijzen

Regelgeving

Ordening op spoor wordt gereguleerd door

EU regelgeving

- EU 4e spoorwegpakket: concessieverlening, recht op toegang binnenlands personenvervoer
- Verordening Capaciteitsmanagement: verdeling capaciteit op spoor door inframanager (ProRail)

Nationale regelgeving

- Spoorwegwet
- Wet Personenvervoer 2000, o.a. nationale regels concessieverlening

Organisatie Nederlandse spoor

- Hoofdrailnetconcessie 2025-2033: NS
  - ca. 85% treinkilometers en 95% reizigerskilometers
  - In 2023 onderhands gegund aan NS
  - Nationale en Europese rechtszaken tegen concessieverlening
- 12 regionale concessies: Arriva, Qbuzz, Keolis, NS
  - Wisselende looptijden, einddata van 2027 (Twente) tot 2036 (midden-NL)
- In concessies sturen overheden op belangen reizigers, bijv. bediening stations, tarieven, punctualiteit, zitplaatskans, reisassistentie, etc.

Grensoverschrijdend/internationaal spoor

- Internationale lijnen naar London, Parijs en Duitsland
  - Eurostar, NS/DB, GoVolta, ÖBB, European Sleeper, etc
  - Rijden in Open toegang, slechts beperkte overheidssturing door algemene regels op reizigersproduct
  - IC’s naar Brussel zitten in HRN-concessie vanwege de binnenlandse functie van deze treinen

- Korte grensoverschrijdende lijnen
  - onderdeel van NL, Be of Du regionale treinconcessies

- België: 1 concessie voor NMBS, onderhands gegund
- Duitsland: IC’s in open toegang, ‘regionale’ treinen in concessies Länder

Programma Toekomstige Marktordening Spoor

- Eind 2033 loopt HRN-concessie af
- Kamerbrief 2022:
  - *Verkenning naar de mogelijke scenario's voor het hoofdrailnet op de lange termijn*
- Coalitieakkoord 2026:

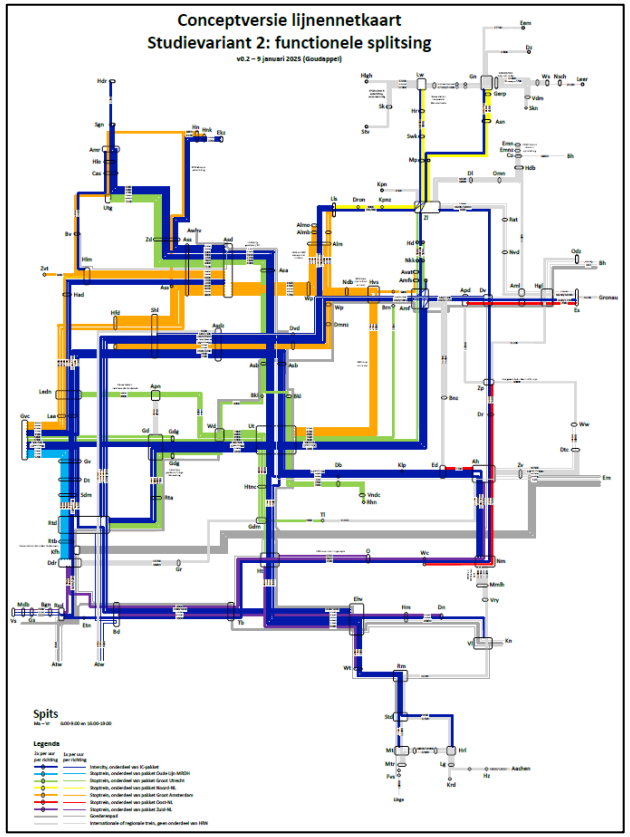
  "Voor de periode na 2033 zal het kabinet uiterlijk begin 2027 een besluit nemen over de Toekomstige Marktordening Spoor. Onderdeel van dit besluit is het antwoord op de vraag of en op welke wijze er een marktanalyse zal worden uitgevoerd."

Kamerbrieven

10 april 2025	aanpak Programma
24 april 2026	**onderdelen kabinetsbesluit + toezending onderzoeken TMS**
10 juli 2026	voortgang proces
11 september 2026	benoeming procesbegeleider, vervolgstappen

Kabinetsbesluit marktordening spoor

- Is een beleidsvoornemen, geen juridisch bindend besluit
- Bestaat uit vier onderdelen:
  1. publieke belangen
  2. indeling spoornetwerk
  3. marktbenadering, incl besluit over marktanalyse
  4. sturing en organisatie

Onderzoeken

2024-2025

- “Marktordening op het Nederlandse spoor: Verkenning van ordeningsvarianten”
- “Toekomstige Marktordening Spoor: Een vergelijking van studievarianten”

Landelijk Rail Net (LRN)	Integraal HRN	Corridors	Functioneel:	Open netwerk
Integratie HRN met regionale netten tot één landelijk rail net	Productaanbod HRN-concessie 2025-2033, met als subvariant verdere decentralisatie 3 lijnen	4 corridors van IC- en stoptreindiensten	1 IC-pakket + 6 stoptreinpakketten + Eurocity	35 gebundelde treinseries

- “Marktordening voor het personenvervoer per spoor” – KiM literatuurstudie

Kennisuitwisseling met België, Duitsland, Italië, Oostenrijk, Tsjechië, Polen, Noorwegen, VK

Nu verdiepingsfase:

zo volledig mogelijk beeld van mogelijkheden en consequenties die gepaard gaan met het maken van keuzes voor de marktordening

Raakvlakken beleid

- Implementatie Verordening Capaciteitsmanagement
- Vernieuwing gebruiksvergoeding
- Rijksvisie betaalbaarheid OV-systeem

Vervolgstappen

- Q1 2027 Kamerbrief resultaten verdiepingsfase
- Q1 2027 Kabinetsbesluit TMS
- Q2 2027 Kamerdebat over kabinetsbesluit TMS
- Q3 2027 Start van implementatie kabinetsbesluit TMS
- 2028 Uitspraak Europese Hof en CBB (huidige beeld)
- 2029 Besluit over gebruiksvergoeding 2030-2033
- 2031 Inwerkingtreding nieuwe EU-verordening Capaciteitsmanagement
- 2032 Afronding Implementatie kabinetsbesluit TMS
- 2033 Einde HRN-concessie NS
- 2034 Start nieuwe marktorderingssituatie.